

59

ԱՐՃԱԿ ՑԵՐ-ՅՈՎԱԿԻՓԵԱՆ

ՄԵԿԱԿՆ ԵՐԳԵԲ

ԳՐԱՑԻՑ 1

Ջ. Հ. Խոչեմով

«Յունի»

«Հանունելու»

«Տուրումի նուր»

«Հոր խոսեց»

«Կանաչ ախովեց»

«Անց են հարում խնոցին»

«Երի դու, ուրի»

«Գարուն»

«Մանուշակ» և այլն:

Էլեկտրոպեչառյա A. Կերեսeliձe.

Ղաբաևսկի թր, № 1.

ԹԻՖԼԻՍ 1913

1896
Եպիս

ԱՐՃԱԿԱՆ ՏԵՂ-ՑՈՎԱՔԵՓԵԱՆ
-266-

784.67

27-37

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵԲ

Գ.Բ.Պ.Օ.Ց. I

- «Շունք»
- «Հնձւորմեր»
- «Տաւարածի նաշը»
- «Հալը խօսեց»
- «Կանաչ ախտեր»
- «Ոնց են հարում խնդիմ»
- «Արի դու, արի»
- «Գարուն»
- «Մանուշակ» եւ այլն:

Թիֆլիս, տպ. Կերեսելիձէի. Գարաեւսկայա № 1, 1913

(28310-Ա.2)

Մանկական երգերի մեծ պակասութիւն է զգացւում մեր մէջ. այդ տիպի երգերի քանակն այնքան նւազ է, որ այժմ՝ 20-րդ դարում դասագրքերի մէջ նոյնիսկ զբարար երգեր են դնում մեր երեխաներին սովորեցնելու համար. ինչպէս, օրինակ, «Որդիք քաջ Հայկայ, արիք ընդ առաջ» կամ «Ով հայոց Աստուած, մեր արեամբ ստացուած» ևայլն: Եյդ և նման իրողութիւնները, որ աեզի են ունենում մեր դպրոցական կեանքում, առիթ հանդիսացան հրատարակելու այս գրքոյիլը որպէս նիւթ երեխաներին յարմար երգեր սովորեցնելու համար:

Գրքումս գետեղւած երգերից թւով 10 «Արի, դու արի», «Տաւարածի ճաշը», «Գարուն», «Հաւուլ խօսեց», «Շունը», «Հնձւորներ», «Մանուշակ», «Մայր», «Էյ կանաչ ափպէր», և «Ծնոց ևն հարում խնոցին», մեր սեպհական հեղինակութիւնն է, «Փիսոն և Աքլորը» նոյնպէս մեր փոխադրութիւնը, իսկ մնացած մի քանի երգերը լսել և ձայնագրել ենք:

Հեղինակածս երգերի բառերը մեծ մասմբ պատկանում են Դ. Աղայեանի և բանաստեղծ Յովին. Թումանեանի գրչին, բացի «Գարուն» երգից, որ Գ. Մեսեանի հեղինակութիւնն է և «Մայր» (փոխ.) Աթ. Խնկուեանի:

20.13

(266-աշ)

11348-57

1268-ԱՀ2002

Արտակ.

ԱՐԻ ԴՈՒ, ԱՐԻ.

Խօսք Զ. Աղայեանի

3/4

Ս. ~ րի դու, ա ~ րի, քո դու ~ լըդ բա ~
թի, սի ~ բուն նոր տա ~ րի, նոր օ ~ բեր բեր մեզ:

2. Զիւն տուր սարերին,
Անձրի՞ արտերին,
Կարկուտը՝ չարին,
Զով արել՞ մեղ:

3. Մայրական գիտով,
Գրկարաց ձեռքով,
Ուրախ ժպիտով
Առ քո գիրկը մեղ:

Միջակ.

ՏԱԿԱՐԱԾԻ ՃԱՇԸ

Խօսք Զ. Աղայեանի

3/4

Մ. ի խամ տա ~ ւա ~ րած բա ~
ւա ~ կան քաղ ~ ցած աղ ~ րի մօտ նըս ~

տած ու ~ տում էր չոր հաց:

տած ու ~ տում էր չոր հաց:

2. «Ճամաք մի ուտիլ»,
Ասաց ընկերը:
— Բա ինչով ուտեմ,
Ուրիշ բան չունեմ»:

3. Գանակով, եղբայր,
Գանակով կտրիր.
Զրումը թրջիր,
Ցամաք չի լինի...

Արագ *Ուշ Են ՀԱՐՈՒՄ ԽՆՈՅԻՆ*

Թո ~ կը ծա ~ սից կա ~ պե ~ ցին,
 հաստ իւր ~ նո ~ ցին կա ~ լու ~ ցին
 եր ~ կու ծայ ~ րից բլու նե ~ ցին,
 տա ~ րան, բե ~ թին, շար ~ ժե ~ ցին.
 թը ~ լըսկ չը ~ լըսկ, չը ~ լըսկ թը լըսկ,
 թը ~ լըսկ չը ~ լըսկ, չը ~ լըսկ թը լըսկ,
 Ա ~ հա այս ~ պէս հա ~ բե ~ ցին
 ղե ~ ղին կա ~ րագ հա ~ նե ~ ցին:

Միջակ. *ՓԻՍՈՆ ՈՒ ԱՔԼՈՒԾ* *Փոխադր. սուսեր**

Միջակ. ՓԻՍՈՆ ՈՒ ԱՔԼՈՒԾ Փոխադր. սուսեր
 Մի փոքր րիկ իւրը ճի թում քաջ փի սօն
 եր ապ լում նո րա հետ ծու զրու զուն
 նաս գում եր ու իր գում:
 իւր գում:

2. Մէկ անգամ էս կատուն
 Դէպի շուկայ է գնում.
 Աքլորին սիրելի
 Այս պատէրն է տալի:

4. Բայց որ մեր կատուն հէնց
 Տնից հեռանալ սկսեց,
 Վազեց պատուհանի տակ
 Այն աղէսը խորամանակ.

3. —իմ սիրուն աքլորիկ,
 Պատուհանին մօտիկ
 Զըկանգնես ու չերպես.—
 Աղէսը կը տանի քեզ:

5. «Իմ սիրուն աքլարիկ,
 Կարմրագոյն կատարիկ.
 Պատուհանին մօտեցիր՝
 Ես քեզ կը տամ քաղցր չիր»:

6. Աքլարը անհամբեր
 Մօտեցաւ, որ տեսնէր.
 Իսկ աղէսն անիրաւ
 Ճանկեց նրան ու տարաւ...

Արագ. *ԳԱՐՈՒԻՆ* *Խօսք Գ, Մէսեանի*

Կար ~ նան ~ շ ~ զով ~ ա ~ նուշ ~ տա ~
զով ~ ծի ~ ծեռն ~ ե ~ կաւ ~ կա ~ բա ~ պիտ
յօ ~ դա ~ շա ~ զա ~ զախ ~ վար ~ զը ~ չըք ~
նադ ~ ժըպ ~ տաց ~ իս ~ կոյն ~ նո ~ բա ~ հեմ:

2. Դաշտ ու արօտ
Վաղուց կարօտ
Զերմ արևին կենսատու,
Ել ու ալւան,
Կանաչ հագան,
Ողջունեցին իրարու:

3. Զոր ու անտառ,
Հովիտ ու սար
Գոյն-գոյն ծաղկով գարդարուն
Իրար զրկում,
Երդ են երգում
«Ո՞չ, ինչ սիրուն է զարուն...»

ՀԱԻԼ ԽՕՍԵՅ

Միջակ *Խօսք Յովին, Թումեանեանի*

Հա ~ ւը ~ իս ~ սեց ~ ե ~ րիք ~ րի ~ լան.
էյ ~ քը ~ նած ~ ներ, ~ ծու ~ զու ~ զու,

բաց ~ ւեց ~ կար ~ միր ~ մ ~ զօ ~ թա ~ լան,
ժա ~ մա ~ նակ ~ է ~ զար ~ թէ ~ լու:

2. Զարն ու չարկամ մութ խաւարին,
Խաւարն անցաւ չար ու վատ,
Աշխարհ լըցւեց լուսն ու բարին,
Լուսն ու բարին անարատ:

Շ Ո Ւ Ե Բ
Խօսք Յովին, Թումեանեանի

Հափ, ~ հափ, ~ հափ, ~ հափ, ~ մ ~ հա ~ այս
պէս ~ հա ~ չում ~ եմ ~ ես, ~ հափ, ~ հափ, ~ հափ,
հափ, ~ ու ~ տունն այս ~ պէս ~ պա ~ հում ~ եմ
ես ~ թէ ~ գայ ~ մեղ ~ մօտ ~ մի ~ հին ~ ձա ~

Sheet music for vocal and piano. The vocal part consists of five staves of music with lyrics in Armenian. The piano part is indicated by a treble clef and a bass clef.

Lyrics (Armenian):

նօթ մօ ~ ա եմ վա զում, պո չըս շար
 ժում, բայց թէ մի զող չար կա ~ մէ
 ցող ու ~ զի թա ~ քուն մըս ~ նի մէր տուն հաֆ,
 հափ, հափ, հափ ա ~ հա այս ~ պէս հա ~
 չում եմ ես հափ, հափ, հափ, հափ, ու
 տուն այս ~ պէս պա ~ հում եմ ես:
 Արագ. ՀԵԶԻՈՒԵԲ մանկական խաղ

Piano part (Treble and Bass clefs) with lyrics:

Ակլը Խոսք Դ. Աղայեանի
 Ա. Հուստ ի կաւ խոստ հա ~ բո ~ ու ~

Sheet music for vocal and piano. The vocal part consists of five staves of music with lyrics in Armenian. The piano part is indicated by a treble clef and a bass clef.

Lyrics (Armenian):

սին դը ~ բած զէ ~ բան ~ դին
 լոր իս ~ ալ սա հա ~ բէլ է, բան
 չի թո ~ զի մէր ման ~ զին:
 Խուճը
 Ա. խոստ հա ~ բող, ա ~ սա տես ~ նենը,
 զու ինչ ~ պէս ես խոստա հա ~ բում.
 Խոստ հարողը
 Ա. յուս ~ պէս ա ~ հա լաւ հա ~ յի ~ ցէք
 ես այս ~ պէս եմ ի խոստ հա ~ բում.
 Տարականի համար
 Տ. հէպ հօ ~ պէս պէտ պէտ պէտ պէտ

Խումբ

Ախ, ինչ լաւ է, հ - կը սով րենք,
մենք է այս - պէս իստ հա րենք
հէպ հօ - - - պ հէպ հօ - - - պ:

Եէկը. —

2. Ահա եկաւ մեր հնձողը,
Չեռքին փայտէ մատնոցներ
Պատրաստել է սուր մանդաղը,
Պէտք է հնձէ մեր արտեր:

Խումբ. —

Հնձնդ եղբայր, ասա տեսնենք,
Դու ինչպէս ես հունձ անում:

Հնձողը. —

Այսպէս ահա լաւ նայեցէք
Ես այսպէս եմ հունձ անում
Հէպ, հօպ, հէպ հօպ:

Խումբ. — Ախ, ինչ լաւ է, և այլն...

Մաջակ. *ԱՌԱԽՈՏԸՆ ԳԻՒՂԱԽՄ* *Խոսք Դ. Աղայեանի*

Ա - րե - զա - կը լը գուրս է հ - կել պըս - պը զա - լով
շող - քը հեր - թից ներս է լըն - կել շող - շո - զա - լով:

2. Ծիաը ծառին կըչկըչում է ծըլվըլալով,
Զորումն առուն քըչքըչում է ծըլեխները շունն է արել
վըշվըշալով:
3. Ծոյլ տպայի քունն է տարել
իլումփալով,
Տըրեխները շունն է արել
վըշվըշալով:

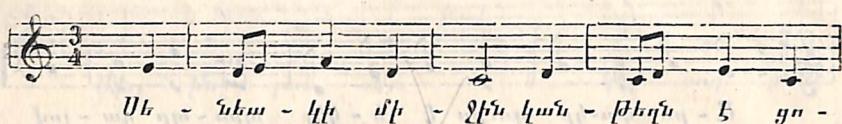
ԳԱՐՈՒՆ է եկել

Խոսք Գամառ-Բաթիկայի

Իս - րուն է հ - կել նախ - շուն թհ - է - րով նախ - շուն թհ - է - րով:
բով նախ - շուն թհ - է - րը պէս - պէս ձհ - է - րով:

2. Գոյն-գոյն ծաղիկներ՝
Կարմիր ու սպիտակ,
Վարդ, մեխակ, շուշան
Անուշ հոտերով:
3. Երկինք և երկիր
Ուրախ են, զարուն,
Շատ գեղեցիկ են,
Եղանակ սիրուն:

ՄԱՅՐԻ փոխ. սուս. Աթ. Խնկոյեանի.

2. Անքուն մէրիկը
Հնկած զոյզ ծնկան
Օրօր է ասում,
Օրօրում մանկան:

4. Ալս, զուք լոեցէք,
Մայրն է զեղպեղում
Թողէք՝ մանկիկս
Նոջի իր տեղում:

3. —էն, հերիք, հերիք,
Քամի ու մբրիկ,
Հանգիստ, չինարներ,
Քամու քնարներ:

5. էլ մի որոտայ,
Դու, ահեղ որոտ,
Իմ անուշ բալէն
Քնի է կարօտ:

6. Հեռացէք, ամպէք,
Ամպէք բքածին,
Հանգիստ քուն տւէք
Սրտիս սիրածին...

Ռ Բ Բ Բ

2. Գիշերւայ մութը աշխարհս պատեց,
Եւ աշնանային ցուրտ քամին փչեց.
3. Ամեն մարդ քաշւեց, իր տունը մտաւ,
Ամեն երեխայ մօր գիրկն ընկաւ.

4. Միայն մի խեղճ որբ, որ չունէք հայր, մայր՝
Ոչ մի ազգական, ոչ քոյր, ոչ եղբայր,
5. Ոտքերը բորիկ, տկորը ու քաղցած,
Մի տան պատի տակ մնաց կուչ եկած...

ԿԱՐՆՈՒ ՎԱՐՁԻՄԱՐՆԵՐԸ

Սպազ.

Սեր ծեր կաղ նին իր նին տու նը
տը ւել է չորս վարձ ւու րի.
ար մա տի մօռ ներ քնա տու նը
մուկն է բըս նել այս տա րի:

2. Ատաղձագործ փայտփորիկը
Յածի յարկի խանութում
Անց է կացնում իր օրիկը,
Թակում, կացում, ծակոտում:

3. Իսկ վերեի յարկում տիտիկ
Շէկ սկիւռն է բնակլում.
Կաղին, ընկոյզ, սերմ ու հատիկ
Դիղած իր լի փշակում:

4. Թաւ ճիւղքումը դըել է բուն
Մի զիւ երգիչ դուրալի
Ու ճըւղլում է օրն ի բուն
Իսկ վարձ ոչոք չի տալի:

ԿԱՆԱԶ ԱԽՊԵՐ

Միջակ.

Է կա ւ ա պէր, Յովէ, Թումանեանի
նա ւ ա պէր, ա ւ լի, Տ ա ւ ա պէր
ա ւ լի, ի ւ զն պէր, Պ ա ւ ա պէր
հո ծիւ կա ր ու լի, Հ ա ւ ա պէր
ա պէր կ ա ւ ա պէր, Կ ա ւ ա պէր
յիւն, իսկ, ու լի ա սու թիւն, Է կ ա ւ ա պէր
ի ա ւ ա պէր, կ ա ւ ա պէր

նաչ ախ ~ պէլ, է ժ ~ ճա նաչ ախ ~ պէլ, ա ~ րի,

քէլ հետ ~ քէլ ա ~ րի ~ ի շ ~ դէլ:

Մ Ա Ն Ո Ւ Շ Ա Կ

Խօսք՝ Դ. Աղայեանի

Եի ~ ըստն մանու ~ շակ, ին ~ չու ես թոռ ~

մել, կա ~ պոյտ ա ~ չիկ ~ ներդ ին ~

չու ես ~ փա ~ կէլ. քէլ ~ ռվ նե ~ դա

ցրեց, կամ ռվ ~ փատ ըան ա ~ սեց, քո ա

նու հո ~ տով ով ~ չի ըզ մայ ~ լեց:

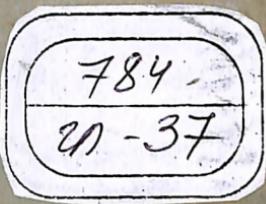
2. Սիրուն մանկիկներ, դուք ինձ սիրեցիք,
իմ ծաղիկներից փնջեր կապեցիք,
Բայց կոշտ ձեռներից կապիտ ճանկերից
ինձ չաղատեցիք գուշակութագիր:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0684067

Գինը է 25 կղզ.

Վահագուն 10 հունիս

Թիմել հեղինակին Տիֆլիս, Абановск. женск. училище, учителю музыки и пения
А. М. Теръ-Осеняни.